

EUROKONWERSATORIA

Koordynatorka: Joanna Różycka-Thiriet
7. konwersatorium

j.rozycka@schuman.pl
18 stycznia 2023 r.

Temat: Nowy etap integracji europejskiej?

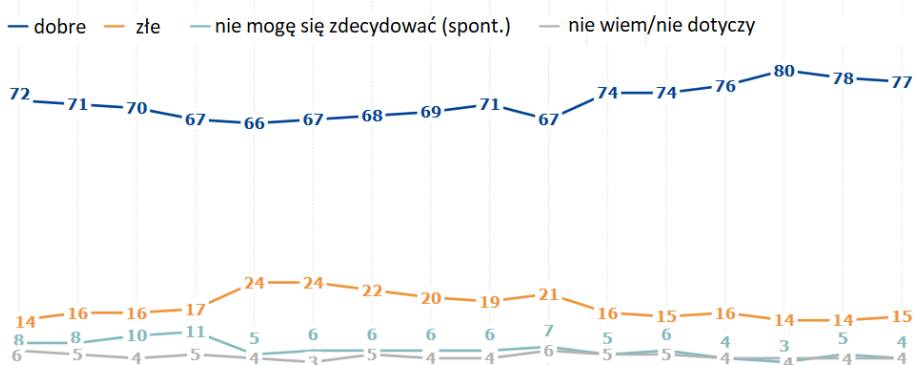
Nasz gość:

- dr Agnieszka Smoleńska, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk

SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

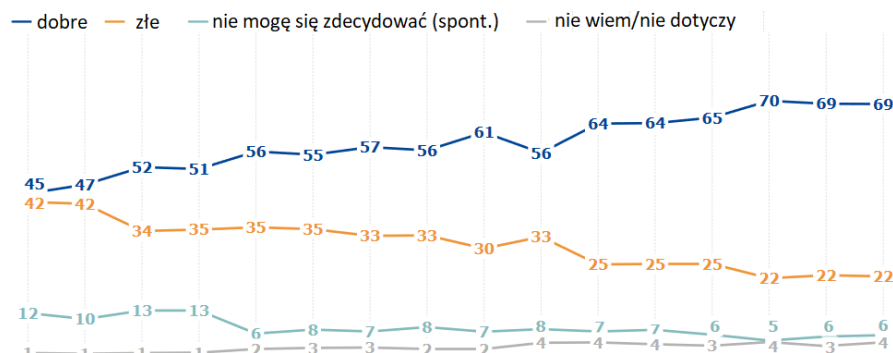
Kryteria konwergencji (inaczej **kryteria z Maastricht**) – warunki, jakie musi spełnić państwo członkowskie Unii Europejskiej przed przyjęciem wspólnej waluty. Aktualnie są one zapisane w art. 140 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i załączonym do niego Protokole nr 13 w sprawie kryteriów konwergencji. Pierwsze z nich to **kryterium stabilności cen** (Państwo Członkowskie ma trwały poziom stabilności cen, a średnia stopa inflacji, odnotowana w tym państwie w ciągu jednego roku poprzedzającego badanie, nie przekracza o więcej niż 1,5 punktu procentowego inflacji w co najwyżej trzech Państwach Członkowskich o najbardziej stabilnych cenach). Drugie jest **kryterium fiskalne**. Kraj nie może być objęty procedurą wszczynaną w przypadku nadmiernego deficytu budżetowego (w UE za nadmierny uważa się deficyt powyżej 3% PKB) lub w przypadku nadmiernego zadłużenia publicznego (powyżej 60% PKB). Trzecie kryterium - **kursowe** - dotyczy udziału w mechanizmie kursów walut Europejskiego Systemu Walutowego (ERM II) przez co najmniej 2 lata (chodzi o potwierdzenie stabilności kursu danej waluty). Czwarte kryterium odnosi się do stóp procentowych (w ciągu jednego roku przed badaniem Państwo Członkowskie posiadało średnią nominalną długoterminową stopę procentową nie przekraczającą więcej niż o dwa punkty

Ogólnie mówiąc, czy posiadanie euro jest dla Unii dobre czy złe? (% w strefie euro)

09/2007 (EU13) 07/2008 (EU15) 10/2009 (EU16) 10/2010 (EU16) 11/2011 (EU17) 10/2012 (EU17) 10/2013 (EU17) 10/2014 (EU18) 10/2015 (EU19) 10/2016 (EU19) 10/2017 (EU19) 10/2018 (EU19) 10/2019 (EU19) 03/2021 (EU19) 10/2021 (EU19) 10/2022 (EU19)

Ogólnie mówiąc, czy posiadanie euro jest dobre dla Twojego kraju? (% w strefie euro)

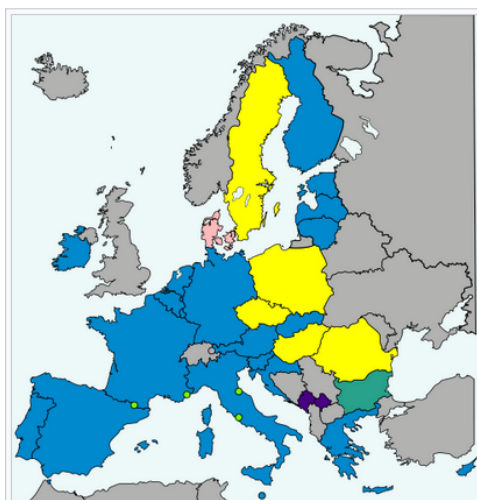

09/2007 (EU13) 07/2008 (EU15) 10/2009 (EU16) 10/2010 (EU16) 11/2011 (EU17) 10/2012 (EU17) 10/2013 (EU17) 10/2014 (EU18) 10/2015 (EU19) 10/2016 (EU19) 10/2017 (EU19) 10/2018 (EU19) 10/2019 (EU19) 03/2021 (EU19) 10/2021 (EU19) 10/2022 (EU19)

Flash Eurobarometer 512, badanie przeprowadzone w październiku 2022 roku

Źródło: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2663>

procentowe stopy procentowej w co najwyżej trzech Państwach Członkowskich o najbardziej stabilnych cenach). Dodatkowym warunkiem jest niezależność banku centralnego w danym państwie.

waluta Euro w Europie

■ 20 państw strefy euro

(Austria, Belgia, Cypr, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Włochy i Chorwacja)

■ 1 państwo UE w systemie ERM II, bez klauzuli wyłączonej z przystąpienia do strefy euro

(Bulgaria)

■ 1 państwo UE w systemie ERM II, z klauzulą wyłączonej z przystąpienia do strefy euro (Dania)

■ 5 państw UE nie będących w systemie ERM II, ale zobowiązanych do przystąpienia do strefy euro

(Czechy, Polska, Rumunia, Szwecja i Węgry)

■ 4 kraje nie będące w UE stowarzyszone ze strefą euro

(Andora, Monako, San Marino i Watykan)

■ 2 kraje nie będące w UE które przyjęły jednostronnie walutę euro (Czarnogóra i Kosowo)

Autor: [European Fiscal Compact ratification \(cropped\).svg:](#)

[IgnisFatuus](#)

Źródło

https://pl.wikipedia.org/wiki/Strefa_euro#/media/Plik:Eurozone_participation.svg

[Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported](#)

Klauzula opt-out – klauzula wyłączenia spod pewnych obowiązków. W przypadku **unii walutowej** korzysta z niej Dania (a wcześniej także Zjednoczone Królestwo) – nie musi przyjmować wspólnej waluty, jeśli woli pozostać przy swojej. Rozwiązanie to sięga lat 90. XX wieku i problemów z przyjęciem **traktatu z Maastricht**, który stanowił o wprowadzeniu wspólnej waluty. Pozostałe unijne kraje, które nie są jeszcze w strefie euro, czyli tzw. nowe kraje członkowskie, a także Szwecja są to państwa z **derogacją**. To znaczy, iż są zobowiązane do przyjęcia wspólnej waluty, gdy spełnią wymienione powyżej kryteria. Jak pokazuje przykład Polski, w praktyce wypełnienie kryteriów można odkładać w nieskończoność, jeśli brakuje woli politycznej, by euro faktycznie przyjąć. Okres przygotowań do przyjęcia wspólnej waluty trwa w najlepszym razie około 3 lat (sam udział w mechanizmie kursowym to 2 lata, do tego dochodzą różne kwestie formalne i techniczne). Obecnie w **strefie euro** jest 20 państw UE. 1 stycznia 2023 roku do strefy przystąpiła Chorwacja.

Next Generation EU – specjalny unijny fundusz, nazywany również planem odbudowy, istniejący obok wieloletniego budżetu na lata 2021-27, który miał pomóc krajom członkowskim stanąć na nogi po epidemii COVID-u. Opiewa na 750 mld euro (dotacji i pożyczek). Aby uzyskać owe 750 mld, Unia po raz pierwszy w historii zadłuża się na rynkach kapitałowych. Środki z planu odbudowy mają zostać rozdane do końca 2026 roku. Większość z nich (672,5 mld euro) zarezerwowano na tzw. **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, który ma z jednej strony niwelować społeczno-ekonomiczne skutki pandemii, a z drugiej wspierać ekologiczną i cyfrową transformację gospodarek państw członkowskich. Państwa będą otrzymywać środki z Instrumentu na podstawie **krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności (KPO)**.

DOBRCZE POWIEDZIANE – FRAZA DNIA

Jeśli chodzi o węgiel, wszystkie sprzyjające warunki były spełnione i sześć miesięcy po naszym zainstalowaniu mogłem oświadczyć przez radio: „Dziś od rana, 10 lutego 1953 r. nie ma już węgla niemieckiego, belgijskiego, francuskiego, włoskiego czy luksemburskiego, ale węgiel europejski, cyrkulujący swobodnie pomiędzy sześcioma krajami traktowanymi jak jedno i to samo terytorium (...)”. To, że każdy mógł się zaopatrzyć u wybranego przez siebie dostawcy, po najlepszej cenie w całej Wspólnocie, oznaczało koniec epoki, w której wszystko zorganizowane było na odwrót, aby ograniczyć swobodny wybór nabywców i traktować ich nierówno, według narodowości lub przynależności do takiej czy innej grupy. Trudno jest ocenić po fakcie doniosłość zmiany o takim charakterze, ponieważ nowa sytuacja od razu po jej zaistnieniu wydaje się tak normalna, że nie można sobie wyobrazić absurdalności systemu, który ona zastąpiła. Europa suwerennych państw obfitowała w regulacyjne absurdy, uzasadnione w kontekście narodowej rywalizacji. W tamtym kontekście nie istniało wyższe uzasadnienie, dla którego można by te absurdy usunąć, a jedyną mocą, mogącą to zrobić, byłaby siła.

- Jean Monnet, ówczesny przewodniczący Wysokiej Rady Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali („Wspomnienia”, Warszawa 2015 r.). Utworzenie wspólnego rynku węgla było pierwszym elementem integracji gospodarczej.